

ΣΗΛΥΒΡΙΑ

Δέν είνε παραμύθι. Είνε μιὰ ἀληθινή ιστορία πού τήν είδα ὀλοζώντανη στά νεανικά μου χρόνια στό Φανάρι, — τόν καιρό πού τό θρωλικό μίσος τῶν ἀλλοφύλων θέρριψε μέσα στίς ψυχές ὄλων τῶν Ἑλλήνων τῆς Πόλης, τόν καιρό πού οὔτε σάν παράλογη ὑποψία ἀστραπή δέν περνοῦσε ἀπό κανένας τό νοῦ ἢ σημερινή «εὐτυχισμένη» ἐποχή τῆς φιλίας καί τῆς ἀδελφώσεως. Ἦταν ἀνήμερα τῆς Πρωτοχρονιάς. Ἀξέχαστη μέρα γιά κάθε νεότητα. Τήν παραμονή εἶχα φθάσει ἀπό τή Γερμανία, κι ἔβλεπα ὄλα γύρω μου μέ τόση συγκίνηση ὕστερα ἀπό τρία χρόνια ξενητεμένης λαχτάρας. Μιά τὸ ἱερώτερο προσκύνημα γιά μένα ἦταν νά πάγω στό Φανάρι, ν' ἀκούσω στά πατριαρχεῖα τῆ μεγάλης λειτουργία τοῦ Ἁγίου Βασιλείου. Νά νιώσω νά ζωντανέβουν γύρω μου ὄλες οἱ ἀναμνήσεις τῆς παιδικῆς μου ἡλικίας στήν ἱστορική ἐκείνη γωνιά πού θέλησα νά γυρίσω μέ τό βαποράκι τοῦ Κερατείου καί πῆγα στό ἡσυχό λιμανάκι τῶν καϊκιῶν νά βρῶ τόν παλιό μας τὸν καϊκιτῆ, τόν κύρ Γεώργη πού μ' ἀγαποῦσε τόσο πολὺ καί με διασκεδάζε ὄλη μέρα μέ τό καϊκι του. Μόλις με εἶδε με γνώρισε καί με φώναξε μέ τὸνομά μου. Πῆδηξα μέσα στό καϊκι του μέ παιδιάστικη χαρά.

"Παλιὸ καϊκι τοῦ Κερατείου. Ἀναμνήσεις ἀπὸ τὸ Φανάρι, 1936

— Δέν τὸ πιστεύω νά με γνωρίσης ἔτσι ἀμέσως κύρ Γεώργη μου, τοῦ εἶπα.
 — Μὴ με βρίζης, κόρη μου! Γέρασσ, δέν τὸ κρύβω, μὰ μοὺ φαίνεται πὼς εἶνε χτέες ἀκόμα πού σὲ σήκωνα, παιδί πρᾶμμα, νά σὲ βάλω μέσα στό καϊκι μου.

— Κι' ὁ Θεωρῆς τί γίνεται; Μὲ θυμάται καθόλου ὁ φίλος μου; κι' ἐκείνος τώρα θά εἶνε παλληκάρι.

— Ὁ γιοῦς τοῦ ὁ Θεωρῆς, τὸν θυμοῦμαι ἀκόμα τὸν μικρὸ τοσαυτὸ φίλο μου, πού ἄραματα δέν ἤθελε ποτέ του ν' ἀμύθη, μόνον γύριζε ὄλη μέρα στή θάλασσα καί ξερρίζωνε βάρδια ἀπ' τοὺς πάτους τῶν βαποριῶν. Τὰ μάτια του ὄμως λαμποκοκοῦσαν ἀναμμένα ἀπ' τὴν ζυγνάδα.

— Ξέρεις, καθυμένη, πόσο ἤθελα νά τὸν ξαναβῶ; τί τέχνη τὸν ἔμαθες; καλὸ παιδί εἶνε; Τὰ μάτια τοῦ κύρ Γεώργη γέμισαν δάκρυα.

— Καλὸ παιδί, μάλαμα, κόρη μου. Καί παλληκάρι ἀληθινὸ. Ἄμ' δέν τὰ ξέρεις δά! Προχθές γένηκε χρόνος πού τὸν πάντρεψα. Καί νᾶφερεις πὼς! Νά στά λέω, κόρη μου, καί νά τρέχουνε τὰ μάτια σου, ἔσένα πού εἶσαι τέτοια πονόψυχη.

— Λέγε, κύρ Γεώργη μου, λέγε!
 — Ἔτσι πού λές, κόρη μου, ὁ Θεωρῆς μου γένηκε τὸ λοιπὸν ἀραμπατζῆς. — Πατέρα, με εἶπε, τ' ἄλογα ἀξίζουσε πιὸ πολὺ ἀπ' τὰ κουτιά. Ἐσὺ ἔχε τὸ καϊκι σου νά βγάξης χαρτίλικι. Ἐγὼ θά γένω ἀραμπατζῆς νά βαστῶ τὴ φαμίλια. Κι' ἔξυπνος, ὅπως εἶνε— τὸν ξέρεις δά — ἔμαθε γλῆγορα τὴν τέχνη κοντὰ στό μᾶστορη, καί ποτε εἶσαιε ἀραμπαδες, ποτε ἔβγαίνε στ' ἀνάγι. Τώρα τὸν ἀ-

ξίωσε ὁ Θεός κι' ἔχει δικὸ του ἀμάξι. Καλὸ παιδί, κόρη μου, μὰ ἄφύς πολὺ. Σάν ἀνάψη τὸ αἷμα του, μπαροῦτι μοναχό; κανένα δέν ἀκούει. Θεοφοβούμενος ὄμως. Γιά τὴν πίστι του καί τὴν πατρίδα του τὴ ζωὴ του τίποτα δέν τὴ λογαριάζει.

Ἦτανε λοιπὸν πού λές πέσει παραμονές καί καθὼς εἶχα τάξιμο νά πάω στή Σηλυβρία γιά τὸ πανηγύρι τῆς Παναγίας τὸ Σεπτέμβριο, μεγάλη ἡ χάρη τῆς! — ὁ κύρ Γεώργης σταυροκοπήθηκε — καί δέν ὑπόρεσα νά πάω τότες γιατί ἡ Φανὴ μου ἦταν ἀρρωστή βαρειά, ἀποφάσισα νά πάω μετὰ τοῦ Χριστοῦ πρὶν κλείσει ὁ χρόνος. Ἡ Μεγαλόχαρη γαλήνεψε τὴ θάλασσα, καί ὑπόρεσα νά τραβήξω με τὸ πανάκι μου μιὰ γαῖα με τὸ βορηαδάκι. Τὸ πρωὶ τῆς παραμονῆς, ξεκίνησα με τὸ καλὸ ἀπ' τὰ χαράματα, καί τὸ βράδυ, μετὰ τὸ βασίλειμα τοῦ ἡλίου, βίμουνα στήν Πόλι. Τοὺς ἔφερνα Σηλυβριανὰ σουτζούκια, ὄρνιθες καί φρούτα. Ὅσο νά φτάσω σπι- τι, νυχτώθηκα στὰ καλά. Χτυπῶ τὴν πόρτα, μ' ἀνοίγει ἡ Φανή. Σάν ἀλλοιωτικὴ μοὺ φάνηκε. Ὅστε τραπέζι βαλμένο, οὔτε μπῆ- τὸς, οὔτε τίποτες. Τί διάβολο, ἀπ' τὴ τῆξερε πὼς θάρθα ὁ ἦμερα. Τ' ἄλλα παιδιὰ συμμαζεμένα με μιὰ κωνί, οὔτε κουνήσανε πού με εἶδανε.

— Τί γένηκε; ὄχι σεῖς; τοὺς λέω. Ποὺ λείε ὁ Θεωρῆς, γυναικα.

— Ὁ Θεωρῆς, μὴ θυμώσης, Γεώργη μου, σὺ ἔχει με τρέμου- λιαστὴ φανή. Καίσε τώρα καί θά στα τῶ.

Ἐμένα τὸ αἷμα μου ἀνάψε. Καί ἠμῖρισθηκα.

— Μωρῆ, τὸ παιδί πού εἶνε; Μίλα γλῆγορα.

Ἡ γυναίκα μου ἄρχισε νά κλαίη.

— Τί σοὺ φταῖω ἐγὼ καί φωνάζεις... Ἐγὼ δέν τρέμω; ἐγὼ μάννα δέν εἶμαι; Εἶνε δυὸ ὄρες πού ἔφυγε ἀρματωμένος. Πάει, λέει, νά γλυτώση ἓνα κορίτσι ἀπ' τὰ Τούρκικα.

— Μάνα μου, εἶπε, ἐγὼ ἀπόψε ὡς τὸ πρωὶ ἢ ἔρχομαι ἢ δέν ἔρχομαι. Παρακάλει τὴν Παναγία νά γυρίσω. Μὰ σάν ἔρω, μονάχος δὲ θάρτω καί ξέρε το. Πάνε νά παρακαλέσης τὴν Παναγία νά γλυτώση τὸ κορίτσι.

Τὸ ξέρεις τὸ παιδί μας, Γεώργη μου. Δὲ μιλιέται. Σάν κορώση τὸ αἷμα του, κανένα δέν ἀκούει. Τὸν ἀφήσα λοιπὸν καί πῆγε στήν εὐκή τοῦ Θεοῦ. Σὲ λίγο ἔρχεται ὁ Παναγιώτης ὁ φίλος του καί με τὰ λέει ὄλα. Εἶχε αὐτὲς τίς μέρες ὁ Θεωρῆς μας κάτι δουλειές με τοῦ Τουρχάν πασά τὸ κωνάκι, καί χρειάστηκε νά πάη σῆμερα τὸ πρωὶ ἐκεῖ ἀπάνου στο Σουλτάν Μεχμέτ νά βιδώση μόνάχος του τίς ρόδες τοῦ μεγάλου ἀμαξιτοῦ τοῦ πασά. Δουλεύοντας, τὸ λοιπὸν, δίψασε καί μπῆκε με- σα στήν αὐλὴ νά γυρέψη ἓνα ποτήρι νερό. Ἐκεῖ βλέπει ἓνα κορίτσι νά τὸν κυττάξη φοβισμένο. Ἔτρεμε ἀπὸ τὸ φόβο τῆς. Σάν νά τῶξερε πὼς ἦταν ἔξω στό κωνάκι καί τὸν περιέμενε νά τοῦ μιλήση.

Χριστιανὸς εἶσαι; κι' ἐγὼ εἶμαι χριστιανή. Γιά τὸνομα τῆς Παναγίας γλυτώσέ με! Θά με τουρ- κέψουνε αὐριο! — Πὼς βρέθηκες, μωρῆ, ἐδῶ μέσα; τὴ ρώτησε ὁ Θεωρῆς. Κι' ἐκείνη τοῦ τὰ διηγήθηκε ὄλα. Πὼς ἦταν ὄρφανὸ κορίτσι ἀπ' τὴν Ἰσατάτζα, κι' ἦρθε μαζί μ' ἄλλες κοπέλλες νά μὴ δοῦλα στήν Πόλι, μὰ ἔπεσε στὰ χέρια μιανῆς πλάτραις ἀτιμῆς, κι' ἐκείνη, πού νά τὴν κάψη ὁ Θεός τὸ πούλησε τὸ κορίτσι δεκάξη λίρες στοῦ πασά τὸ κωνάκι. Τὴν εἶχανε μιὰ ἔβδομάδα τώρα με τὸ καλὸ καί με τὰ γλυκὰ λόγια, γιατί θέλανε νά τὴν τουρκέψουνε καί νά τὴν στείλουνε στό χαρέμι τοῦ γιοῦ τοῦ πασά.

Ὁ Θεωρῆς ἀνάψε σάν τᾶκουσε ὄλα αὐτὰ.

— Ἀκουσέ με, τῆς λέει. Δέν ἔχουμε καιρὸ νά χάνουμε. Ἀπόψε τὴ νύχτα κιάλας θ' ἀρματωθῶ καί θάρτω νά σὲ κλέψω καί ὁ Θεός βοηθός. Ἀκουσέ με καλὰ. Ἐγὼ θά φυλάω ὄλη τὴ νύχτα ἐδῶ ἔξω στὸν καθῆσορο πού βγαίνει τὸ καλνιτρίμι με τ' ἀμάξι μου. Ἐσὺ, ὅποτε μπορέσης, εὔρε μιὰ στιγμή ἐκεῖ πού θά κοιμοῦνται ὄλοι, καί πετάξου ἔξω. Κύτταξε καλὰ. Μὲ παίρνεις στό λαιμό σου. Ἄν με πιάσουνε θά με σκοτώσουνε, μὰ ἐγὼ θά σκοτώσω πρώτα ἔσένα, νά μὴ σ' ἀφήσω ζωντανὴ στὰ χέρια τους κι' ὕστερα θά σκοτωθῶ κι' ἐγὼ. Γιά τὴν πίστι μας θά σκοτωθοῦμε!

Αὐτὰ μοὺ εἶπε ὁ Παναγιώτης, κι' ἔφυγε βιαστικά νά πάη νά φυλάξη βάρδια με τὸ Θεωρῆ.

— Τί νά στὰ πολυλογά, κόρη μου. Ἐκείνη τὴ νύχτα ἔτσι τὴν περάσαμε. Ὡς τὸ πρωὶ με τὴ γυναίκα μου στὸ παράθυρο. Ποῦ φαί, πού ὄπιος... Παραμονὴ ἀξέχαστη. Ἐκανε νά μιλήση ἡ Φανὴ, μὰ ἐγὼ δέν τὴν ἀφίνα νά πῆ τοιμουδιά, καί τῆς εἰδεῖνα μόνάχα με τὸ χέρι μου τὸ εἰκονομα τῆς Παναγίας πού τὴν ἔφεγγε ἡ καντήλα με φῶς σταθερὸ καί ἀ- τρεμο. Ἐτρεχε τότες ἡ γυναίκα μου καί γονάτιζε μπροστὰ στοῦ εἰκονοστάσι καί παρακαλοῦσε μ' ἀναφυλλητῶ τὴν Μεγαλόχαρη νά μᾶς φέρη πίσω τὸ παιδί μας, τὸ Θεωρῶσάκη μας. Εἶχανε περάση τρεῖς ὄρες ἀπ' τὰ μεσάνυχτα καί μεῖς πάντα στήν ἴδια θέσι. Ἄξαφνα ἀκούεται κρότος ἀμαξιτοῦ. Πετιοῦμαι μιὰ κάτω κι' ἀνοίγω τὴν πόρτα. Ἐκείνος ἦτανε, τὸ εἶχα καταλάβη. Ὁ Θεωρῆς μου καθότανε στ' ἀμάξι χωρὶς ροῦχο, καί βαστοῦσε τ' ἄλογα πού βγά- ζαν ἀφροὺς ἀπ' τὴν τρεγάλα. Σταμάτησε, κατέβηκε κι' ἀνοίξε τὴν πόρτα τοῦ ἀμαξιτοῦ. Τὸν βλέπω τότες νά βγάξη ἀπὸ μέσα ἓ- να κορίτσι κόρη μου, ὄμορφο σάν τὸ κρύο τὸ νερό. Ἦτανε μισὸγδυμο, μόνον με τὰ νυχτικά του, ξυπόλητο καί φοροῦσε τὸ ροῦχο τοῦ Θεωρῆ. Ἐτρεμε σάν τὸ ψάρι. Τὴν πῆρε ὁ Θεωρῆς μέσα καί κλείσαμε τὴν πόρτα.

— Πατέρα, ἀπὸ τὰ χέρια τῶν Τούρκων τὴ γλυτώσα, στὰ χέρια

Ἐξαφνα τοῦ λέει βιαστικά: —

[Ἡ συνέχεια εἰς τὴν ἄνω σελίδα]

κοντα βρισκόντες φτώχεια, θα κωριαρχούν. "Εν τούτοις και οι «μηχανές» που στήνονται από διαφόρους είναι σπουδαίες. Το θέατρο όμως θα εξυγιασθή όταν οι θεατρικοί παράγοντες γίνουν λογικότεροι. Και ο κινηματογράφος θα αναπτυχθή. Δέκα νέοι κινηματογράφοι θα λειτουργήσουν με τριάντα χιλιάδες θέσεις ο καθένας.

"Ησυν ενθουσιασμένοι με τις προβλέψεις του μεγάλου αστρολόγου κι' έτοιμαζόμενοι να φύγω από το εργαστήριόν του, όταν με έκάλεσε να μου δείξη έναν αστέρα που έφευγεν όλοταχώς.

— Είπε ο "Αη-Βασίλης, μου είπε. Τόν εμπόδησαν στον οικογενειακό μπακαρά και φεύγει δραμαίος για την πατρίδα του.

"Ο άτυχής γέρονι είναι το συμπαιθητικότερον θύμα της νυχτιάς. "Αλλά καλά του έκαμαν. Τόσες πρωτοχρονιές μάς μαδούσε αυτός.

Ε. ΖΤΑΜΟΥΡΑΝΗΣ

Μια πρωτοχρονιατικη ανάμνησις στο Φανάρι

Της κ. Σοφ. Σπανούδη

[Συνέχεια εκ της 5 σελίδος]

σου την παραδίω! Κοντά σου τίποτα δε φοβάμαι...

— Τι να κάνω εγώ, τι να πώ, το αίμα μου είχε ανεβή στο κεφάλι μου, κι' οι άρμοι μου όλοι χτυπούσαν. "Εξαφια μιά κακιά ιδέα μου πέρασε από το νοῦ. Τ' άρπάζω το κορίτσι άγρια απ' το χέρι, και τ' ανεβάζω στην κάμαρά μας που την έφεγγε πάντα η Μεγαλόχαρη με την καντήλα της.

— Μωρή, της λέω, έδω μπροστά στην Παναγία την αλήθεια θά μου πής. Λέγε! Νά μη σ' έχουν πειραγμένη οι Τούρκοι. Κίτταξε να μην πής ψέμματα, τίμη, γιατί τώρα σέ πνίγω με τα χέρια μου, έδω μπροστά στην Παναγία.

Το κορίτσι έπεσε στα γόνατα. — "Οχι, πατέρα μου! Καθένας δεν μ' άγγιξε. Νά με κάμη ή Παναγία αυτή τη στιγμή αν σου λέω ψέμματα. Καθένας δεν μ' άγγιξε, πατέρα μου. Μη με διώξεις τώρα, για την άγαπη του Χριστού. "Αν με ξαναπάρουν οι Τούρκοι, ποιός με γλυτώνει πιά. Κι' έκλαιγε το άραχλο.

— Σήκω άπάνω, παιδί μου, σήκω.

"Εγώ την άποφασί μου την είχα πάρη. Από την ώρα που είδα το Θεοδώρη να την κατεβάξη απ' τ' άμάξι, το είπα μέσα μου. Αλήτη ήταν ή γυναίκα του, τελείωσε. "Η Παναγία ή Σηλυβριανή τού την έδινε με το χέρι της ή Μεγαλόχαρη.

— "Εσείς! που είστε; "Ελάτε όλοι άπάνω.

Τρέχανε εύθους μέσα ο Θεοδώρης και ή γυναίκα μου.

— Φανή, έλα δώ! Φίλησε την κόρη μας και πάρτηνα να την ιτύσης. Και σύ Θεοδώρη πάνε να ξεζέψης τάλογα κι' έτοιμάσου. Πάω να ξυπνήσω τον παπά Τιμό-

νις οιακούσους... της της μαντίτς τους ο γιός. "Η μαντίτς ή Αρκοντού ήταν, που ξεγέννησε, όπως έλεγε, ως δυο χιλιάδες λεχώνες κέφερε στον κόσμο ζωντανά παιδιά «έναν κόσμο!» "Η "Αρκοντού ήταν καλή γυναίκα, χήρα από της Ρωσίας τον καιρό. Δηλαδή από το Ρωσοτουρκικό πόλεμο—ποιός απ' όλους—που ο άντρας της σκοτώθηκε από τους Κρισταλίδες και την άφηκε χήρα με τον Καλογιάνη. "Από τότε έγινε μαμή—μαντίσκι' από τότε υπηρέτησε όλη τη φτωχολογιά, κι' ήταν το δεξιό χέρι της κάθε λεχώνας στη συνοικία της και ποτές από το χέρι της δε βγήκε παιδί λαθεμένα, και λεχώνα καμιά δε μολύθηκε να πεθάνη. Τριάντα χρόνια γιόρτασε «τη γιορτή της μαμής» που τού μαχαλά οι μάνες πηγαίνοντας στο σπίτι της με τα δώρα τους χόρευαν κ' έπιναν—μακριά από τα μάτια της κάθε στεφρας

θεο, να τον φέρω τώρα να στέ στεφανώση.

— Τι λές, πατέρα, τώρα; λέ-τύς.

— Ναι, τώρα δε νύπια μείνει στιγμή να κοιμηθεί στο σπίτι μας άλλοτε, γιατί γυναίκα σου, παιδί μου, δευτέρου λέω, δε ν' έχω.

"Εσκυψε ο Θεοδώρη και φίλησε το χέρι μου.

— Κάμε όπως είπαμε πατέρα.

"Η γυναίκα μου και το κορίτσι κλαίον με άναφυλλητό. Και ποιος δεν κλαίει!...

"Ετσι που στά λέω, κόρη μου, βράω και ξυπνώ τον παπά Τιμόθεο, και καθώς άρχιζε να γλυκοχαράξει σε δυο ώρες μέσα τους στεφνώσαμε κι' όλας με την ευκή του Θεού και της Παναγίας. Πρωτοχρονιάτικα πρωί-πρωί, ο Μέγας Πρωτοσύγκελλος μούβγαλε άμέσως την άδεια, όταν έτρεξα στο πατριαρχείο και τού τα διηγήθηκα όλα. Πρώτα ο Θεός σε καλό μάς βγήκε. Καλό κορίτσι, προκομμένο. Το Θεοδώρη τον συμμαζώξε απ' το πιστό, έμάς τους γέρονους μέσ' στα μάτια μάς κυτταί. Τώρα κοντεύουν οι μέρες που θά μάς κάνη και τ' άγγονά μας.

— "Εγώ θά το βαπτίσω, κ' Γεώργη μου, να το πής στο Θεοδώρη και στη νύφη σου.

— Εύχαριστώ, κόρη μου. Καλή τύχη νάχη.

Μούδωσε το χέρι του, γιατί κείνη την ώρα άραξε το παλιό κακί του στο "Αζαπ-καπού. Χέλι μελανό απ' το κρύο κι' απ' το δουλειά, γεμάτο ρόζους, χέρι τ' άμιο και γερό, με τί συγκίνησι τ' άφειξε την ώρα που άποχαίρετο τον εύτυχισμένο γέρο με τα γαλήνια χριστιανική συνείδηση και την άπλη την άνιδειη ψυχή που ούτε ύποπτευόταν καν τον ρωισμό της.

ΣΟΦΙΑ Κ. ΣΠΑΝΟΥΔΗ

17 α', παρά το Μουσείον. Νέα είδικά θεράπειαι, Τηλέφωνο 26-523.

της να τον φέρη στα καλά του. Μα κατάλαβε ποσο μάταια προσπαθούσε. "Ο Καλογιάνης κείνα τα Χριστούγεννα γιόρτασε τα ύστερά του. Το χιόνι, που ποτέ του δεν τον πείραζε, ή βροχή που ποτέ της δεν τον άγρευε, ή παγωνιά, που ποτέ της δεν τον φόβισε, το κρασί, που μάταια άγωνίστηκε να τον σπασίη. Τώρα όλα μαζί τον έριξαν χάμω. Κοίτεται με τα μάτια κλειστά, άνάισθητος με το στήθος όρθάνοιχτο και τραχωτό, με τα χέρια έξω από το πάπλωμά του. Κοίτεται και παλεύει. Παλεύει με το χάρο στα μαρμαρένια άλώνια. Δεν τον άφήνει από τα μαλλιά, δεν τον άφήνει από τη μέση. Παλεύει και σηκώνεται στο στρώμα του, κι' άντριώνεται το κορμί του. Το άλλοι αυτός της ζωής των άλλων, το όμηρικό γέλιο της πλατείας, το παιγνίδι των παιδιών—άνήμπορος στρατοκόπος της ζωής, τραβά καθάλα, δαρμένος από το χάρο. Χωρίς να το νοιώση, χωρίς να το πιστέψη ο ίδιος, που τόσο ξέγνοιαστα περνούσε τη ζωή, βρέθηκε κατάντικρο στο χάρο τραβαίται το δρόμο του.

"Ετσι παραμονή τάπόγεμα της πρωτοχρονιάς ο Καλογιάνης άφθεκε την ύστερή πνοή του. "Εσβυσε το γέλιο του κόσμου, ή χαρά των παιδιών, ή πιά λιτή εύτυχία. Δεν πρόφταξε να τραγουδήση τα κάλαντα, ούτε να πη της παπαδοκόρης, όπως πέρυσι.

— Κόρη καλή, κόρη ξανθή, κόρη παπαδοκόρη, με τα μαλλιά τά ξεπλεγα, τά στήθεια τά χιονάτα, και τις πλεξιούδες ως τη γή και τις ματιές σαγιτες, να το τραγουδήση χτυπώντας την ταμπούκα του ρυθμικά.

"Η μαντίσα σαβάνωσε το γυιό της μοναχή, τού άπλωσε το κορμί, τού σταύρωσε τα χέρια, τού φόρεσε τη βράκα του την καινούργια, και τού άπλωσε είκοσι φορές διπλωμένο πάνω στον άφαλό του το πολύπλογο ζουνάρι του. "Εχυσε κ' ένα δάκρυ και μοιρολόγησε — ως τον είχα και μεθυσμένο, έλεγε κλαίγοντας. Τώρα καταλάβαινε το κενό που της άφινε.

"Υστερα κάλεσε τη γειτονιά να τον κηδέψουν.

Κι' άνήμερα πρωτοχρονιά όλος ο μαχαλάς κήδεψε τον άζέχαστο Καλογιάνη. Παίροντας από της γής το χιόνι ο φίλος του ο σκαφτιάς, ο "Ανέστης, τοσκαίψε τον τάφο του, που τη νύχτα κείνη — που τον κατάπιε ή γής πάλι παχύ-παχύ στρώθηκε από πάνω του να τον ζεσάτη.

"Ο μαχαλάς ποτέ δεν κήδεψε άνθρωπο με τόση λύπη, με τόση κατανύξη. "Εχανε τον άνθρωπο, που σκόρπισε τη χαρά στη ζωή του και το γέλιο.

"Ο θάνατός του σημειώθηκε την ίδια μέρα μ' ένα καρφι στον τοίχο του μεγάλου καφερείου — που ως τα τώρα αν βρίσκειται—τον διαβάξεις: «Σάν σήμερα πρωτοχρονιά 1879 πέθανε ο Καλογιάνης της μαντίσας της "Αρκοντούς». "Ομως κι' αν απέθανε έμεινε άθάνατος στις γενεές, που δεν ξεχνούν.

Π. ΠΑΠΑΧΡ.ΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ